

Sygn. akt III KO 118/22

POSTANOWIENIE

Dnia 7 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

w sprawie R. M. oskarżonego

o przestępstwo z art. 190 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 7 grudnia 2022 r.

wniosku Sądu Rejonowego w Końskich o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi

(sygn. akt II K 541/22),

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Skarżysku - Kamiennej.

UZASADNIENIE

Aktem oskarżenia z dnia 27 października 2022 r. zarzucono R. M. popełnienie przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. Postanowieniem z dnia 7 listopada 2022 r., sygn. akt II K 541/22, Sąd Rejonowy w Końskich wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie niniejszej sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

W uzasadnieniu tego postanowienia wskazano, że w ocenie Sądu istnieją okoliczności, które w przypadku rozpoznania sprawy przez tutejszy Sąd mogłyby budzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności w aspekcie zewnętrznym i braku postrzegania go jako takiego w odbiorze społecznym. W pierwszej kolejności podniósł, że pokrzywdzonym w niniejszym postępowaniu jest P. K. (z jego zawiadomienia toczyło się postępowanie przygotowawcze, w czasie którego złożył oświadczenie o zamiarze występowania w postępowaniu sądowym w

charakterze oskarżyciela posiłkowego), będący synem E. K., pełniący w latach 1997-2013 funkcje kierownika administracyjnego, a następnie do 30 sierpnia 2018 r. dyrektora Sądu Rejonowego w [...]. Sam pokrzywdzony P. K. od kilku lat wykonuje zawód adwokata mającego siedzibę Kancelarii Adwokackiej w K.. Z racji tego występuje on w charakterze obrońcy albo pełnomocnika stron przed tutejszym Sądem. Wnioskujący Sąd następnie podkreślił, iż w doktrynie i orzecznictwie zgodnie się przy tym przyjmuje, że jeżeli stroną procesu jest sędzia, pracownik sądu lub inna osoba, która ma ciągły bliski zawodowy a także osobisty kontakt z sędziami – to sąd ten nie powinien orzekać w takiej sprawie.

W piśmie z dnia 29 listopada 2022 r. R. M. przedstawił swój wniosek, w którego podsumowaniu stwierdził, że nie widzi podstaw do przekazywania sprawy innemu sądowi do rozpoznania.

Rozpoznając przedmiotowy wniosek Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego w Końskich jest zasadny i zasługuje na uwzględnienie. Należy podkreślić, że instytucja określona w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, zaś odstępianie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, iż pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości. Przekazanie sprawy w omawianym trybie może nastąpić tylko wtedy, gdy w sposób realny występują okoliczności, które mogą stwarzać uzasadnione przekonanie o braku warunków do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania sprawy w danym sądzie. Za takie okoliczności należy uznać sytuacje, które mogłyby wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać nawet mylne przekonanie, podjęte jednak w oparciu o racjonalne przesłanki, że w sądzie właściwym miejscowo nie ma wystarczających warunków do rozpoznania sprawy w sposób w pełni obiektywny (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 listopada 2008 r., IV KO 130/08, OSNKW – R 2008, poz. 2280; z dnia 29 sierpnia 2012 r., V KO 48/12, Lex Nr 1220979*).

Należy stwierdzić, że tego rodzaju sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie, zaś okoliczności faktyczne wskazane przez wnioskujący Sąd przemawiają za jej przekazaniem do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. Występujący w sprawie kontekst sytuacyjny powoduje, że z uwagi na dobro wymiaru

sprawiedliwości jest rzeczą niepożądaną, aby w przedmiotowej sprawie orzekali sędziowie wnioskującego Sądu. Szczególny wzgląd na ocenę zewnętrzną bezstronności sądu należy zachować właśnie w sprawach, w których w charakterze stron biorą udział osoby powiązane ze środowiskami prawniczymi, które to sprawy zazwyczaj budzą szczególne zainteresowanie społeczne. Trafnie wskazał Sąd Rejonowy, iż rozpoznanie sprawy przez tutejszy Sąd mogłoby rodzić w społecznym odbiorze racjonalne – w tych warunkach – przekonanie o niezdolności Sądu do rozstrzygnięcia sprawy w sposób wolny od wszelkiego rodzaju wpływów i uprzedzeń. Te okoliczności faktyczne w istocie rzeczy mogłyby prowadzić w konsekwencji do ograniczenia w sposób obiektywny niezawisłości orzekania, co nie służy dobru wymiaru sprawiedliwości w rozumieniu w/w przepisu, chociaż wypada podkreślić, że Sąd Najwyższy nie ma wątpliwości, iż wnioskujący Sąd byłby w stanie rozpoznać przedmiotową sprawę całkowicie obiektywnie i w sposób niezawisły.

W rezultacie wystąpienia okoliczności opisanych przez wnioskujący Sąd, a także wziętych pod uwagę z urzędu, Sąd Najwyższy uznał, że w zaistniałej sytuacji dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za przekazaniem sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. W tej sytuacji Sąd Najwyższy przekazał ją do Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej.